

Fusies: ook de pensioenadviseur heeft ermee te maken

Pensioenbreuk door fusie geen uitzondering

Fusies zijn aan de orde van de dag.

Ook de PAdviseur ondervindt dit in zijn dagelijkse adviespraktijk. In toenemende mate komt hij in aanraking met vragen van zakelijke cliënten over de gevolgen van een fusie voor de pensioenrechten van de werknemers van fusierende ondernemingen.

Een fusie kan ingrijpende gevolgen hebben voor de pensioenrechten van werknemers. Ten gevolge van een fusie kan de werknemer bijvoorbeeld pensioenbreuk oplopen, of kan de verplichte deelneming aan de door een bedrijfspensioenfonds uitgevoerde pensioenregeling eindigen. Voorts kan men door een fusie met een andere pensioenuitvoerder te maken krijgen. In dit artikel staan de gevolgen van een fusie voor de pensioenrechten van werknemers en van de werknemer/groootaandeelhouder centraal.

Drie vormen van fusies

Een fusie kan drie verschillende vormen aannemen. De eerste is die van de bedrijfsfusie. Dat houdt de overdracht in van bedrijfsmiddelen van de ene onderneming aan een andere. De werknemers van de overgedragen onderneming komen in dienst van de onderneming die de bedrijfsmiddelen overneemt. De tweede vorm is de aandelenfusie: de aandelen van een naamloze vennootschap (NV) of een besloten vennootschap (BV) worden overgedragen. De derde vorm tot slot is de juridische fusie: twee of meer ondernemingen die worden gedreven in de vorm van een NV of een BV smelten samen tot één onderneming.

Hierna wordt er vanuit gegaan dat bedrijf A wordt overgenomen door bedrijf B.

Affinanciering

Omdat het dienstverband tussen A en de werknemers wordt verbroken, dient affinanciering van de pensioenrechten volgens de in het pensioenreglement opgenomen regeling voor ontslag vóór de pensioendatum plaats te hebben. Dit geldt zowel wanneer de pensioenregeling van A bij een verzekeringsmaatschappij als bij een ondernemingspensioenfonds is ondergebracht. De fusie brengt derhalve een kostenpost mee, namelijk een voor affinanciering benodigd bedrag.

Wanneer zowel A als B onder de werkingssfeer van hetzelfde verplichtgestelde bedrijfspensioenfonds vallen, loopt het deelnemersschap aan de regeling van dit bedrijfspensioenfonds ongewijzigd door. In de situatie waarin aan A ontheffing van verplichte deelneming aan het bedrijfspensioenfonds was verleend, doet zich een complexe situatie voor. De werknemers vallen verplicht onder de regeling van het bedrijfspensioenfonds vanaf de datum van de bedrijfsfusie, indien de overgedragen onderneming van A niet meer als afzonderlijke eenheid binnen B functioneert. Wanneer A binnen B als afzonderlijke eenheid wordt voortgezet, is verdedigbaar dat de ontheffing van de verplichte deelneming behouden blijft. In de situatie waarin de vrijstelling van verplichte deelneming eindigt, dienen de elders ondergebrachte pensioenrechten tot het tijdsevenredige niveau volgens

Bedrijfsfusie

Een bedrijfsfusie heeft tot gevolg dat de werknemers van A automatisch in dienst komen van B. B is verplicht de arbeidsvoorwaarden voort te zetten.

Een uitzondering geldt voor de pensioenregeling. Voor alle werknemers die voorheen bij A in dienst waren, geldt dat verdere pensioenopbouw wordt gestaakt. Deze werknemers lopen dan ook pensioenbreuk op, tenzij B voor hen een pensioenregeling treft.

Mr. W. P. M. Thijssen

Mw. drs. B. F. Hoogsteen

het in het pensioenreglement van A bepaalde te worden gefinancierd. De werknemers lopen in beginsel pensioenbreuk op.

Uitvoering van de pensioenregeling

Indien de regeling van A door een verzekeringsmaatschappij wordt uitgevoerd op basis van een B-polis, blijft de verzekeringsovereenkomst tussen A en de verzekeringsmaatschappij in stand. Het is echter een "dood" contract geworden omdat er geen verzekerden meer zijn waarvoor premie wordt betaald, afzien van eventueel voor affinanciering verschuldigde bedragen. Eventueel zou collectieve waardeoverdracht van de pensioenuitvoerder van A naar die van B kunnen plaatshebben.

C-polissen kunnen worden voortgezet door B namens betrokken werknemers, indien B de onderliggende toezegging overneemt.

In de situatie waarin de pensioenregeling van A door een pensioenfonds wordt uitgevoerd, zou eveneens collectieve waardeoverdracht kunnen plaatshebben, indien het pensioenfonds bereid is aan waardeoverdracht mee te werken. Wanneer waardeoverdracht niet mogelijk blijkt te zijn, bijvoorbeeld omdat niet aan de eis van actuariële gelijkwaardigheid van de vervallen en de nieuw verworven pensioenaanspraken is voldaan, kan worden overwogen het verzekeringnemerschap uit hoofde van de verzekeringsovereenkomsten aan B over te dragen. Dit geldt slechts wanneer verzekeringsovereenkomsten volgens de B-constructie zijn gesloten.

Werknemer/ grootaandeelhouder

De positie van de werknemer/grootaandeelhouder is onder de wettelijke regeling voor bedrijfsfusie geheel onbeschermde gebleven. Hij blijft als werknemer achter en moet over zijn eigen positie onderhandelen met B. Hij kan een gouden handdruk bedingen of een dienstverband met B aangaan. Er moet rekening gehouden worden met het feit dat de pensioenrechten van de werknemer/grootaandeelhouder moeten

worden gefinancierd wanneer hij met ontslag gaat bij A.

Aandelenfusie

Een aandelenfusie heeft tot gevolg dat de aandelen van A in handen komen van B. Dit heeft tot gevolg dat de zeggenschap in A in andere handen komt. Voortaan heeft niet meer de werknemer/grootaandeelhouder van A, maar B het voor het zeggen. Het dienstverband met de werknemer van A ondergaat geen wijziging. Ook de pensioenregeling blijft ongewijzigd in stand. De aandelenfusie kan echter wel gevolgen hebben voor de uitvoering van de pensioenregeling.

Geen affinanciering

Omdat de aandelenfusie geen wijziging in dienstverband van de werknemers van A meebrengt, hoeft niet tot affinanciering te worden overgegaan. In het geval de fusie tot gevolg heeft dat de deelneming aan de regeling van een pensioenfonds wordt beëindigd, dient dit wel plaats te vinden.

Uitvoering van pensioenregeling

Wanneer de pensioenregeling van A door een verzekeringsmaatschappij wordt uitgevoerd, blijft de verzekeringsovereenkomst in principe ongewijzigd in stand. Toch kun-

nen zich problemen voordoen. Het is mogelijk dat B eveneens een verzekeringsovereenkomst gesloten heeft op grond waarvan B verplicht is de pensioenrechten van alle tot haar onderneming en dochterondernemingen behorende werknemers ter verzekering aan die verzekeringsmaatschappij aan te bieden. Een dergelijke bepaling is gebruikelijk. De verzekeringsmaatschappij van B moet in dat geval wijken voor die van A.

Wanneer A bij een ondernemingspensioenfonds is aangesloten, kan zich een bijzondere situatie voordoen. De mogelijkheid bestaat dat door de overname van A verdere deelneming aan de pensioenregeling van het pensioenfonds niet meer mogelijk is. A zou wel eens niet meer tot de kring van bij het pensioenfonds aangesloten ondernemingen kunnen behoren. Wanneer de deelneming aan de regeling van het pensioenfonds eindigt, dient zondig tot affinanciering van de pensioenrechten van de werknemers van A te worden overgegaan.

Werknemer/ grootaandeelhouder

Wanneer A onder de werkingssfeer van een verplichtgesteld bedrijfspensioenfonds valt, heeft de aandelenfusie geen gevolgen voor de pensioenrechten van de werknemers. Slechts voor de werknemer/grootaandeelhouder zelf zou een uitzondering kunnen gelden. Mogelijkerwijs hoeft hij niet deel te nemen aan de

pensioenregeling van het voor de overige werknemers van A verplicht-gestelde bedrijfspensioenfonds. De werkingssfeer van veel bedrijfspensioenfonds strekt zich niet uit tot een werknemer/groootaandeelhouder. De aandelenfusie heeft tot gevolg dat de werknemer/groootaandeelhouder de status van grootaandeelhouder verliest.

Juridische fusie

De werknemers van A komen automatisch in dienst van B. Alle verplichtingen die A tegenover de werknemers had, gaan over op B. Dit geldt ook voor de pensioenverplichtingen van A.

Omdat een juridische fusie de arbeidsvoorwaarden van de werknemers van A niet beïnvloedt, hoeft niet tot affinanciering van de pensioenrechten van de werknemers te worden overgegaan. De juridische fusie van A met B heeft geen kostenverschuiving tot gevolg.

Wanneer de pensioenregeling van A door een verzekeringsmaatschappij wordt uitgevoerd, gaan de

verplichtingen uit hoofde van de pensioenverzekeringsovereenkomst die door A met de verzekeringsmaatschappij is aangegaan, ongewijzigd over op B. Indien de pensioenregeling van A door een ondernemingspensioenfonds wordt uitgevoerd kan zich, evenals bij een aandelenfusie het geval is, de situatie voordoen dat deelneming aan de regeling van het ondernemingspensioenfonds voor de werknemers van A niet meer mogelijk is. In dat geval dient affinanciering van de pensioenrechten plaats te hebben. Anders dan bij een aandelenfusie het geval is, komt de kostenverschuiving ten laste van B. Die neemt immers alle verplichtingen van A over en zou er bij de fusiebesprekingen rekening mee kunnen houden. Indien de pensioenregeling van A door een bedrijfspensioenfonds wordt uitgevoerd, is te verdedigen dat de verplichte deelneming eindigt. Dit is het geval wanneer A niet meer als organisatorische eenheid binnen B te herkennen is, en B niet verplicht is haar werknemers te laten deelnemen aan de pensioenregeling van het bedrijfspensioenfonds.

Werknemer/ grootaandeelhouder

De juridische fusie van A met B kan tot gevolg hebben dat de status van de werknemer/groootaandeelhouder van A verloren gaat. Mogelijkerwijs maakt de werknemer/groootaandeelhouder gebruik van de vrijheid die de Pensioen- en Spaarfondsenwet biedt aan een werknemer/groootaandeelhouder waar het de uitvoering van zijn pensioenregeling betreft. Vaak voert een werknemer/groootaandeelhouder de eigen pensioenregeling in eigen beheer uit. Een juridische fusie zou tot gevolg hebben dat deze mogelijkheid vervalft. De aan de werknemer/groootaandeelhouder toegezegde pensioenregeling wijzigt overigens niet inhoudelijk. De fusie heeft slechts gevolgen voor de wijze van uitvoering van de pensioenregeling.

* *Mevrouw drs. B.F. Hoogsteen is stafmedewerkster van de Nederlandse vereniging van Makelaars in Assurantien en Assurantieadviseurs (NVA)*
Mr. W.P.M. Thijssen is hoofd van de Juridische Afdeling van Delta Lloyd Pensioenen

NVA-Congres: solidariteit en individuele ver- antwoordelijkheid

Op vrijdag 16 oktober a.s. zullen de NVA-leden in het Grand Hotel Huis ter Duin in Noordwijk congresseren rond het thema "Solidariteit en individuele verantwoordelijkheid". Deze titel geeft samen met de subtitel "Particuliere verzekeringen een sociaal alternatief" de gedachtenrichting van het organiserend bestuur aan. Onderwerpen die zeker aan zullen slaan bij de pensioenadviseurs onder de NVA-leden. Voor een boeiende uitwisseling van ideeën staan de volgende sprekers borg: Mr. Drs. L.C. Brinkman, voorzitter van de CDA-Tweede Kamerfractie, Prof. Drs. P.B. Boorsma, hoogleraar Openbare Financiën aan de Twentse Universiteit

en Eerste Kamerlid, Drs. J.C. van Ek, voorzitter van de Kontaktcommissie Arbeidsongeschiktheids-, Ziekengelden Ongevallenverzekering (de KAZO) en tenslotte Dr. A.H.G. Rinnooy Kan, voorzitter van het Verbond van Nederlandse Ondernemingen.

Raboklanten voor pensioen naar onafhankelijke PAdviseur

Wie bij de Rabobank bankiert, regelt daar niet vanzelfsprekend al zijn verzekeringen. Het tweede deel van de klanten zoekt voor een verzekeringsadvies een ander kanaal dan de assurantie-balie van de bank. Interpolis deed een onderzoek onder

de Rabocliënte om het marktaandeel van de Rabo als bemiddelaar en Interpolis als verzekeraar binnen deze doelgroep vast te stellen. Uit dit onderzoek bleek bovenstaande voorkeur van de meerderheid van de 9000 telefonisch geënquêteerde huishoudens. Slechts eenderde deel van de particuliere Raborekeninghouder heeft dus wél verzekeringen via het eigen bankkanaal lopen, waarvan de meeste in het verlengde liggen van bankprodukten, zoals hypotheek en financieringen. De eigen organisatie scoorde slecht bij wat het onderzoek zelf 'adviesgevoelige produktie' noemt. Pensioenen horen zeker in die categorie thuis. Interpolis en de Rabo-organisatie hebben dit onderzoek niet laten verrichten om het in een kast stof te doen vergaren. Dat de onafhankelijke adviseur een voorsprong heeft, zal hemzelf niet verbazen, maar Rabo (c.q. Interpolis) weet het nu ook en gaat zeker naar wegen zoeken om hun gezamenlijke aandeel te vergroten.